

УДК 378-001.89:373.2.091.12.011.3-051

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.2>

Володимир АНТОНЮК

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі, 13, м. Луцьк, Волинська область, Україна, 43025

ORCID: 0000-0002-6080-8728

Оксана БАРТКІВ

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки, просп. Волі, 13, м. Луцьк, Волинська область, Україна, 43025

ORCID: 0000-0003-1301-2169

Бібліографічний опис статті: Антонюк, В., Бартків, О. (2025). Формування дослідницьких умінь у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у процесі професійної підготовки. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 1, 16–23, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.2>

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

У ході наукового пошуку дослідницькі вміння розглядаємо як здатність і готовність особистості на основі здобутих знань здійснювати дослідницьку діяльність з чітким розумінням її мети, умов, засобів діяльності задля вивчення певних явищ, процесів, фактів і ін.; як здатність свідомо оперувати розумовими логічними операціями аналізу, синтезу, узагальнення, порівняння і ін. для здійснення розумових і дослідницьких дій щодо пошуку невідомих знань. Визначено, що дослідницькі вміння формуються в дослідницькій діяльності.

Проаналізовано теоретико-практичні аспекти формування дослідницьких умінь здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

На основі здійсненого аналізу Професійного стандарту вихователя закладу дошкільної освіти та ОПП підготовки фахівця –магістра дошкільної освіти визначено необхідність і важливість формування в майбутніх вихователів дослідницьких умінь як складової дослідницької компетентності. Охарактеризовано групи дослідницьких умінь, а саме: аналітико-синтетичні проєктувально-діагностичні, проєктувально-алгоритмічні та оцінно-критеріальні.

Формування дослідницьких умінь здобувачів освіти може здійснюватися в ході вивчення освітніх компонентів (навчально-дослідницька діяльність) та проаналізовано ОК «Методика науково-педагогічних досліджень» і переддипломну (науково-дослідну) практику, які містять значний потенціал у формуванні дослідницьких умінь магістрів.

Встановлено, що під час науково-дослідної роботи дослідницькі вміння формуються за умови участі здобувачів освіти в наукових проблемних групах, гуртках, конкурсах, семінарах, олімпіадах і ін. Підкреслено важливу роль інформальної освіти в удосконаленні дослідницьких умінь майбутніх вихователів.

Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретико-практичних аспектів формування дослідницьких умінь у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у процесі професійної підготовки.

Ключові слова: дослідницька діяльність, дослідницькі вміння, навчально-дослідницька діяльність, науково-дослідна робота, інформальна освіта.

Volodymyr ANTONIUK

Candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor at the Department of General Pedagogy and Preschool Education, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Voli Ave, Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43025

ORCID: 0000-0002-6080-8728

Oksana BARTKIV

PhD in Pedagogy, Associate Professor, Associate Professor at the Department of General Pedagogy and Preschool Education, Lesya Ukrainka Volyn National University, 13 Voli Ave, 13, Lutsk, Volyn region, Ukraine, 43025

ORCID: 0000-0003-1301-2169

To cite this article: Antoniuk, V., Bartkiv, O. (2025). Formuvannia doslidnytskykh umin u maibut-nikh vykhovateliv zakladiv doshkilnoi osvity u protsesi profesiinoi pidhotovy [Formation of research skills in future educators during professional training]. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 1, 16–23, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.2>

FORMATION OF RESEARCH SKILLS IN FUTURE EDUCATORS DURING PROFESSIONAL TRAINING

The aim of the article is to substantiate the theoretical and practical aspects of forming research skills in future educators during their professional training.

In the course of scientific research, research skills are considered as the ability and readiness of an individual, based on acquired knowledge, to carry out research activities with a clear understanding of its purpose, conditions, and means of activity in order to study certain phenomena, processes, facts, etc.; as the ability to consciously operate mental logical operations of analysis, synthesis, generalization, comparison, etc., to perform mental and research actions to search for unknown knowledge. It is determined that research skills are formed in research activities.

The theoretical and practical aspects of forming research skills of second (master's) level higher education students in the specialty 012 Preschool Education are analyzed.

Based on the analysis of the Professional Standard of a preschool education institution educator and the educational and professional program for training a specialist – master of preschool education, the necessity and importance of forming research skills in future educators as a component of research competence are determined. Groups of research skills are characterized, namely: analytical-synthetic, project-diagnostic, project-algorithmic, and evaluation-criteria.

The formation of research skills in students can be carried out during the study of educational components (educational-research activities) and the analysis of the educational component “Methodology of Scientific and Pedagogical Research” and pre-diploma (scientific-research) practice, which contains significant potential in forming research skills of masters.

It is established that during scientific research work, research skills are formed provided that students participate in scientific problem groups, circles, competitions, seminars, olympiads, etc. The important role of informal education in improving the research skills of future educators is emphasized.

Key words: research activity, research skills, educational-research activity, scientific research work, informal education.

Актуальність проблеми. Вхідження національної вищої освіти до європейського освітнього простору та впровадження нового Базового компоненту дошкільної освіти і Концепції нової української школи зумовлюють потребу в якісному оновленні змісту викладання навчальних предметів та формування у випускників системи компетентностей, які мають бути властиві молоді нового глобалізованого та інформаційного суспільства.

На переосмисленні змістових орієнтирів підготовки випускників закладів вищої освіти, формування в них здатностей до пошуку нових підходів в організації освітнього процесу, виховання лідерських якостей зацентована увага в Указі Президента України «Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2025 року», Законах України «Про освіту» (2017 р.), «Про вищу освіту» (2014), Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 рр. (2014 р.), Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки (2022 р.) та ін.

Особливу роль у процесі особистісного саморозвитку сучасного фахівця відіграє його готовність до дослідницького пошуку, дослід-

ницької діяльності, в результаті яких формуються дослідницькі уміння.

Необхідність сформованості дослідницьких умінь підкреслюється і в Професійному стандарті «Вихователь закладу дошкільної освіти». У цьому документі не визначається дослідницька компетентність як результат сформованості дослідницьких умінь, а визначено прогностичну компетентність, яка включає такі дослідницькі уміння, як здатність планувати та прогнозувати освітній процес; оцінювально-аналітичну з уміннями здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу освітньої діяльності, визначати рівень сформованості компетентностей у здобувачів відповідно до стандарту дошкільної освіти; уміння самооцінювання власної професійної діяльності тощо [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування дослідницької компетентності як результату сформованості дослідницьких умінь майбутніх педагогів досліджується Н. Алендарь, А. Бобро, Н. Варгою, Г. Давидюк, А. Кошлаба, Н. Процишин, Н. Саливою, В. Стицькою, О. Філоненко та ін. Так, Н. Процишин, Н. Салива, В. Стицька, аналізують формування дослідницької

компетентності студентів у закладі вищої освіти як результату сформованості їх дослідницьких умінь. Автори визначають головну мету її формування, сутність та структуру. Науковці розглядають різні підходи вчених до трактування дослідницької компетентності і визначають її як інтегративну якість особистості, що поєднує в собі знання, уміння, навички, досвід діяльності дослідника, ціннісні ставлення та особистісні якості і виявляється в готовності і здатності здійснювати дослідницьку діяльність з метою отримання нових знань шляхом застосування методів наукового пізнання, творчого підходу в цілепокладанні, плануванні, прийнятті рішень, аналізі та оцінці результатів дослідницької діяльності (Стицька, 2024, с. 152). Учені основну мету дослідницької компетентності формують як розвиток критичного мислення, аналітичних навичок та здатності до систематизації та інтерпретації інформації, що сприяє якісному проведенню досліджень та відкриттю нових знань (Стицька, 2024, с. 150). А. Кошлаба визначає чинники, які сприяють удосконаленню дослідницької компетентності майбутніх викладачів, серед яких називає необхідність активізації пошукової, навчально-дослідної діяльності, формування навичок самостійного проведення наукових досліджень і творчого підходу до вирішення актуальних науково-практичних та теоретичних проблем; залучення здобувачів освіти до активної участі у науково-дослідній діяльності кафедр та факультетів університету у складі науково-дослідних центрів та лабораторій, наукових проблемних гуртків тощо (Кошлаба, 2024, с. 950). Науковцями в більшій мірі вивчається сутність та структура дослідницької компетентності, значно менше уваги приділено аналізу дослідницьких умінь і особливостям їх формування в майбутніх вихователів.

Мета статті – визначити та обґрунтувати теоретико-практичні аспекти формування

дослідницьких умінь у майбутніх вихователів у процесі професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Дослідницькі уміння розглядаємо як здатність і готовність особистості на основі здобутих знань здійснювати дослідницьку діяльність з чітким розумінням її мети, умов, засобів діяльності задля вивчення певних явищ, процесів, фактів і ін.; як здатність свідомо оперувати логічними операціями аналізу, синтезу, узагальнення, порівняння і ін. для здійснення розумових і дослідницьких дій щодо пошуку невідомих знань.

Дослідницькі уміння формуються в дослідницькій діяльності, яка, як зазначає Ж. Білик, виступає як «форма організації освітнього процесу, як мотивована, самоорганізована діяльність, обумовлена логікою наукового дослідження та особистісним ставленням до розглянутої проблеми і спрямована на отримання нового знання. Формування дослідницької компетентності дає змогу здобувачам освіти проводити дослідження на метапредметному рівні» (Білик, 2024, с. 26).

Організовуючи дослідницьку діяльність необхідно, на думку вченої, дотримуючись таких її етапів (рис. 1).

Ми підтримуємо погляди А. Бобро (Бобро, 2024, с. 65), які, аналізуючи погляди Т. Ваколі, констатують, що під час дослідницької діяльності формується група таких дослідницьких умінь (табл. 1).

А. Кошлаба зазначає, що ефективно організована дослідницька діяльність буде сприяти підвищенню якості професійної підготовки, формуванню у майбутнього фахівця здатності думати самостійно і творчо. Шляхами покращення дослідницької діяльності, як вважає автор, є сформованість у здобувачів освіти екс-

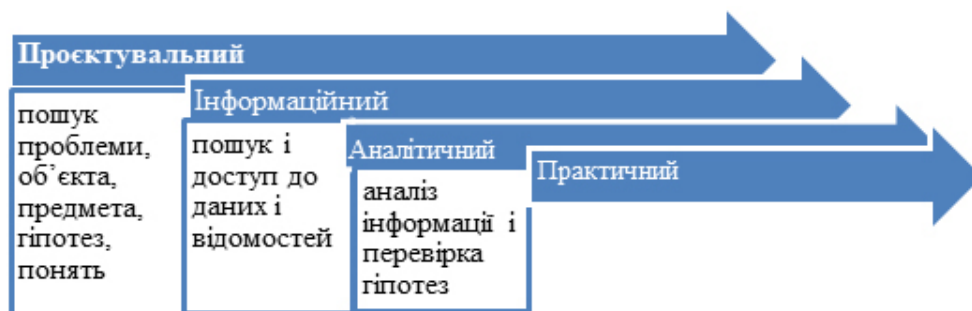

Рис. 1. Етапи дослідницької діяльності

Таблиця 1

Групи дослідницьких умінь

Група умінь	Дослідницькі уміння
Аналітико-синтетичні	уміння аналізувати, виділяти головне і другорядне, встановлювати взаємозв'язки між елементами, синтезувати, зіставляти та класифікувати явища і процеси;
Проектувально-діагностичні	уміння прогнозувати, проектувати, моделювати ситуації, передбачати очікувані результати і наслідки управлінських рішень, обробляти результати дослідження тощо;
Проектувально-алгоритмічні	конструктивні навички, володіння методологією проектування дослідження, передбачення поетапності проведення дослідження, діагностування логіки організації експерименту, оптимізація умов, необхідних для проведення досліджень, алгоритмізація дій;
Оцінно-критеріальні	міння узагальнювати і аргументувати отримані результати дослідження, об'єктивно їх оцінювати та інтерпретувати, визначати показники і критерії характеристик об'єктів дослідження, прогнозувати наслідки управлінських рішень (Бобро, 2024, с. 70).

периментальних умінь та інших компетентностей майбутнього педагога; діалектична логіка та наукове мислення; науковий світогляд та методи наукового пізнання; професійний та культурний світогляд фахівця через інтеграцію освітнього, наукового прогресу; позитивна мотивація, стійкий інтерес до спеціальності, науково-дослідницької роботи, усвідомлення її суспільної значущості; навички публічних виступів, участь у наукових дискусіях; осучаснення професійної підготовки в процесі оновлення змістової сторони освітнього стандарту тощо (Кошлаба, 2024, с. 956).

На наше переконання, дослідницькі уміння майбутніх вихователів формуються в аудиторній, позааудиторній і самоосвітній діяльності.

Проаналізуємо теоретико-практичні аспекти формування дослідницьких умінь здобувачів

другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Аналіз освітньо-професійної програми за цією спеціальністю засвідчує, що зміст підготовки майбутніх вихователів має на меті реалізацію інтегральної та системи загальних і спеціальних компетентностей, задля формування програмових результатів здійснення дослідницької діяльності в професійній сфері [8] (табл. 2.)

Отже, ОПП фахівців за спеціальністю 012 Дошкільна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти має на меті підготовку професіоналів, здатних розв'язувати складні завдання дошкільної освіти, що потребують досліджень та/або інновацій через сформовані дослідницькі уміння.

Формування дослідницьких умінь здобувачів освіти може здійснюватися в ході вивчення

Таблиця 2

Компетентності та програмові результати навчання здійснення дослідницької діяльності майбутніми вихователями

<i>Інтегральна компетенльність</i>		
Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах вищої освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.		
<i>Загальні</i>	<i>Спеціальні</i>	<i>Програмові результати навчання</i>
КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу КЗ-3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти	ПРН 2. Упроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу. РН 4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності. ПРН 8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень. ПРН 10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

освітніх компонентів, а це, на думку Н. Недодатко, є навчально-дослідницька діяльність, під якою авторка розуміє таку організацію пізнавальної активності особистості, яка має творчу спрямованість змісту розумових операцій, педагогічне управління процесом формування таких умінь, що відбувається більш успішно, коли така особистість вчиться самостійно передбачати результати, формулювати цілі й гіпотези, шукати самостійні способи досягнення поставленої мети та обґрунтовувати правильність рішення (Недодатко, 2005, с. 23).

Кожен освітній компонент (далі ОК) містить завдання, які спрямовані на формування дослідницьких умінь здобувачів вищої педагогічної освіти, проте значний змістовий потенціал має ОК «Методика науково-педагогічних досліджень» [6]. Цей ОК належить до циклу дисциплін загальної підготовки та включає три кредити (90 год).

Метою ОК є формування в магістрів компетенцій з методології наукових досліджень, постановки наукових завдань із теорії та методики організовувати дослідницьку діяльність.

До основних завдань віднесено формування здатностей:

- складати програму дослідження;
- здійснювати підготовку, проведення та обробку результатів педагогічних досліджень;
- забезпечення інтенсифікації досліджень з пріоритетних напрямків педагогіки [6].

ОК спрямоване на реалізацію інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей і програмових результатів навчання, розглянутих нами вище у таблиці 1.

У процесі формування компетенцій організації і проведення наукових досліджень, в ОК передбачає розвиток навичок успішності (*Soft skills*), серед яких:

- лідерство (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у тому числі за невдачі);
- системне, аналітичне та критичне мислення (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі);
- креативність (потреба у творчості, творчий підхід до вирішення традиційних завдань, пошук нового, неординарного);
- комунікативні навички (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу);

– навички командної роботи (здатність до роботи з оточуючими людьми);

– адаптивність та кросфункціональність (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними, оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах) [6].

Відповідно до структури, викладання ОК передбачає реалізацію двох змістових модулів, контент кожного з яких логічно і послідовно формує в майбутніх вихователів теоретичні аспекти з методології, методів та наукового апарату педагогічного дослідження та практичні навички співставлення і порівняння його параметрів та оцінок.

Під час вивчення ОК формуються такі дослідницькі уміння:

- визначати науковий напрям, проблему, тему та обґрунтовувати актуальність дослідження;
- конкретизувати об'єкт і предмет науково-педагогічного дослідження;
- формулювати мету, завдання, гіпотезу, наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів проведеного дослідження;
- реалізовувати основні етапи науково-педагогічного дослідження;
- здійснювати аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, моделювання, порівняння, узагальнення психолого-педагогічних досліджень з метою формулювання умовисновків дослідження;
- проводити емпіричне дослідження через реалізацію його основних методів (спостереження, вивчення і узагальнення педагогічного досвіду, вимірювання, метод експертної оцінки, вивчення документації та результатів педагогічної діяльності, педагогічний експеримент, методи опитування, тестування, соціометрія і ін);
- виявляти відмінності в значеннях досліджуваної ознаки/властивості та здійснювати оцінку достовірності її зсуву [6].

Отже, як засвідчує аналіз силабусу ОК «Методика науково-педагогічних досліджень», у магістрів спеціальності 012 Дошкільна освіта формуються якості науковця, директора закладу дошкільної освіти, методиста, вихователя, який досконало знає і уміє проводити науково-педагогічні дослідження, обробляти його результати з метою виходу на новий рівень впровадження нової якості чи ознаки в освітній процес.

Знаний потенціал для формування в здобувачів вищої педагогічної освіти має переддипломна (науково-дослідна) педагогічна прак-

тика, яка проводиться в третьому семестрі, містить три кредити і є заключною ланкою практичної підготовки фахівців. У процесі проходження цього виду практики магістри мають змогу удосконалити свої теоретичні знання з фахових дисциплін загалом та з методології та методики наукових досліджень зокрема, закріпити вміння аналізувати, систематизувати наукові дослідження з обраної проблеми, проводити емпіричне дослідження та обґрунтовувати його результати в процесі виконання кваліфікаційної роботи. Про результати сформованості дослідницьких умінь майбутніх вихователів свідчить робота над дослідженням та захистом кваліфікаційної роботи.

Дослідницькі вміння формуються під час науково-дослідної роботи у процесі участі здобувачів освіти в наукових гуртках, дослідницьких центрах, конкурсах наукових робіт, олімпіадах, конференціях. Кожен зі здобувачів освіти є учасником проблемної наукової групи, яка функціонує відповідно до його наукових інтересів і протягом років навчання у ЗВО залучений до наукової діяльності через написання курсових робіт, тез доповідей і виступів на різного рівня конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах і ін. Участь у таких наукових заходах сприяє не лише формуванню дослідницьких умінь у магістрів, але й дозволяє удосконалювати компетенції з певної наукової проблематики, обмінюватися досвідом між членами студентських наукових гуртків, проявляти свою дослідницьку позицію і рефлексувати стосовно самооцінки наукової діяльності.

Значний потенціал для формування дослідницьких умінь має і інформальна освіта, яка на

думку О. Бартків та Є. Дурманенко, є добровільною, самостійною і за бажанням організованою діяльністю, в зручний час, в зручному місці; має на меті удосконалення особистістю власних компетентностей та здобуття додаткових навичок, умінь, у тому числі і дослідницьких (Бартків, 2023, с. 100). Авторки зазначають, що якщо у процесі освіти впродовж життя інформальній освіті відводиться пріоритетне значення, то в процесі професійної підготовки майбутніх педагогів усі три види освіти інтегруються, взаємодоповнюючи та поглиблюючи компетентності майбутнього фахівця (рис. 2).

Дослідницькі вміння майбутніх вихователів формуються в інформальній освіті через їх добровільну участь в конференціях, вебінарах, семінарах, курсах, тренінгах; громадських проєктах, мотиваційних лекціях і ін.

На наше переконання і навчально-дослідницька, і науково-дослідна, і інформальна наукова діяльність сприятиме вихованню творчої особистості майбутнього вихователя (Антонюк, 2018, с. 95). Кожен майбутній фахівець має усвідомлювати необхідність сформованості дослідницьких умінь як особистісної і професійної цінності, без якої успішна професійна діяльність неможлива (Antoniuk, 2022, с. 2481).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, формування дослідницьких умінь здійснюється за рахунок розвитку низки інших умінь, які виявляються на всіх ступенях освітнього процесу і перебувають у діалектичному взаємозв'язку зі спеціалізованими дослідницькими компетенціями, які поглиблюються за рахунок звуження проблеми наукового пошуку внаслідок зацікавленості здобувачів вищої

Рис. 2. Взаємозв'язок та взаємодоповнюваність формальної, неформальної та інформальної освіти (за О. Бартків (Бартків, 2023, с. 100))

освіти певним колом педагогічних проблем, які вони мають досліджувати.

Формування дослідницьких умінь у майбутніх вихователів буде ефективним за умови системної, комплексної і цілеспрямованої роботи суб'єктів освітнього процесу під час навчально-дослідницької (у ході вивчення освітніх ком-

понентів), науково-дослідної (участь в конференціях, семінарах, олімпіадах, конкурсах наукових робіт і ін.) роботі та в інформальній самоосвітній діяльності через участь в реалізації проєктів (соціальні, дослідницькі, пошукові) та створення в закладі вищої освіти розвивального наукового освітнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Антонюк В. З., Алendar Н. І. Вплив науково-дослідницької діяльності на формування творчої особистості майбутнього вчителя початкової школи. *Педагогічний часопис Волині* : науковий журнал. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки. 2018. № 4 (11). С. 95–100.
2. Бартків О.С., Дурманенко Є.А Інформальна освіта у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів. *Інноваційна педагогіка*. 2023. № 55, том 1. С. 100–104
3. Білик Ж. І., Шаповалов Є. Б., Шаповалов В. Б. . Розвиток дослідницької компетентності у майбутніх вчителів предмета «Основи здоров'я» із застосуванням STEAM-технології. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2023. 1(26). С. 18–26.
4. Бобро А. А., Філоненко О. С. Формування дослідницької компетентності у майбутніх учителів початкових класів. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя*. 2024. № 1. С. 65–74.
5. Кошляба А.П. Чинники удосконалення процесу формування дослідницької компетентності майбутніх викладачів у педагогічних закладах вищої освіти. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 1(19). С. 950–960.
6. Методи науково-педагогічних досліджень : силабус ОК : <https://vnu.edu.ua/uk/all-educations/doshkilna-osvita-plan-zatv-2023-r>
7. Недодатко Н. Технологія формування навчально-дослідницьких умінь школярів. *Рідна школа*. 2005. № 6(869). С. 21–23.
8. Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти. URL: <https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/Educational%20programs/Document%20programs/%D0%9E%D0%9F%D0%9F%20%D0%BC%D0%B0%D0%B3%20%D0%94%D0%9E%202023.pdf>
9. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти», 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
10. Стицька В., Салива Н., Процишин Н. Формування дослідницької компетентності студентів у закладі вищої освіти. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 69. Том 2. 2024. С. 149–152.
11. Antoniuk, V. Z., Alendar, N. I., Bartkiv, O. S., Honcharuk, O. V., & Durmanenko, O. L. Axiological approach in professional pedagogical education : *Revista geintec-gestao inovacao e tecnologia*. 2022. Volume 11. P. 2481–2492.

REFERENCES:

1. Antoniuk V. Z., Alendar N. I. Vplyv naukovo-doslidnytskoi diialnosti na formuvannia tvorchoi osobystosti maibutnoho vchytelia pochatkovoї shkoly. *Pedahohichnyi chasopys Volyni* : naukovyi zhurnal. Luts'k : SNU imeni Lesi Ukrainky, 2018. № 4 (11). S. 95–100.
2. Bartkiv O.S., Durmanenko Ye.A Informalna osvita u protsesi profesiinoї pidhotovky maibutnikh pedahohiv. *Innovatsiina pedahohika*. 2023. № 55, tom 1. S. 100–104
3. Bilyk Zh. I., Shapovalov Ye. B., Shapovalov V. B. Rozvytok doslidnytskoi kompetentnosti u maibutnikh vchyteliv predmeta «Osnovy zdorovia» iz zastosuvanniam STEAM-tekhnohii. *Naukovi zapysky Maloi akademii nauk Ukrainy*. 1 (26) 2023. S. 18–26.
4. Bobro A. A., Filonenko O. S. Formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti u maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv. *Naukovi zapysky NDU im. M. Hoholia*. 2024. № 1. S. 65–74.
5. Koshlaba A.P. Chynnyky udoskonalennia protsesu formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti maibutnikh vykladachiv u pedahohichnykh zakladakh vyshchoї osvity. *Visnyk nauky ta osvity*. 2024. № 1(19). S. 950–960.
6. Metody naukovo-pedahohichnykh doslidzhen : sylabus OK : <https://vnu.edu.ua/uk/all-educations/doshkilna-osvita-plan-zatv-2023-r>
7. Nedodatko N. Tekhnolohiia formuvannia navchalno-doslidnytskykh umin shkoliariv. *Ridna shkola*. 2005. № 6 (869). S. 21–23.
8. Osvitno-profesiina prohrama «Doshkilna osvita» druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoї osvity. URL: <https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/Educational%20programs/Document%20programs/%D0%9E%D0%9F%D0%9F%20%D0%BC%D0%B0%D0%B3%20%D0%94%D0%9E%202023.pdf>

9. Profesiyni standart «Vykhovatel zakladu doshkilnoi osvity», 2021. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
10. Stytska V., Salyva N., Protsyshyn N. Formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti studentiv u zakladi vyshchoi osvity. *Innovatsiina pedahohika*. Vypusk 69. Tom 2. 2024. S. 149-152.
11. Antoniuk, V. Z., Alendar, N. I., Bartkiv, O. S., Honcharuk, O. V., & Durmanenko, O. L. Axiological approach in professional pedagogical education : Revista geintec-gestao inovacao e tecnologia. Volume 11. 2022. P. 2481–2492.